

kritiska eu-fakta

utges av Folkrörelsen Nej till EU | nr 88 | november 2003 | pris 20 kr

Respektera folkomröstningen

En överväldigande majoritet av svenska folket röstade nej till EMU. Nu gäller det att denna viljeyttring inte schabblas bort.

Stadgan för EMU ingick i det fördrag som antogs av toppmötet i Maastricht 1991. Det finns ingen överenskommelse om svenskt undantag från Maastrichtfördraget i likhet med vad Danmark och Storbritannien har förhandlat sig fram till. Deras förhållande till EMU regleras i särskilda protokoll till EG-fördraget.

Danmarks protokoll säger att landet kan få undantag om det så önskar och att reglerna för undantagsländer då ska tillämpas. Storbritanniens protokoll anger i stället att landet kan välja att inte övergå till EMU:s tredje steg, vilket innebär att landet stannar i det andra steget. Det brittiska protokollet ses som mer långtgående än det danska. Storbritannien har inte bara frihet att behålla sin egen valuta- och penningpolitik, utan har också större finanspolitiskt manövertutrymme samt möjlighet att demokratiskt styra den egna centralbanken.

Ingela Mårtensson
är ordförande i
Folkrörelsen Nej till EU

I somras var ledamoten av Europeiska centralbankens direktions Tommaso Padoa-Schioppa på besök i Sverige. I en intervju i Dagens Nyheter deklarerade han att "Sverige är skyldigt att gå med i EMU". Eftersom det inte skrevs in något undantag från att delta i valutaunionen vid det svenska inträdet i EU, så har Sverige åtagit sig att förr eller senare gå över till euron. Han påpekade att enligt fördraget innebär medlemskapet i EU också ett deltagande i EMU, så snart som inträdesvillkoren är uppfyllda.

Till allas förvåning sa Göran Persson plötsligt under valrörelsen att ett ja till euron skulle kunna tolkas som ett nej nu men ett ja på längre sikt. Det sades inget om att ett nej också skulle kunna innebära ett ja senare. Tvärtom garanterades att resultatet av folkomröstningen skulle respekteras. Detta uttalades av alla politiska partier.

Nu finns risken att det blir som Padoa-Schioppa konstaterade att Sverige blir tvingad att gå

med i valutaunionen när inträdesvillkoren är uppfyllda. Det beror på om regeringen utan reservationer accepterar förslaget om en ny konstitution för EU. Där står att euron är unionens valuta – punkt slut.

Konventet presenterade sitt förslag i somras. Regeringen valde då att inte låta riksdagen diskutera förslaget under EMU-kampanjen för att inte förlora folkomröstningen. Det innebär att riksdagen tar ställning först den 20 november – det vill säga en och en halv månad efter att regeringskonferensen startat.

Under tiden pågår viktiga förhandlingar om konstitutionen och den svenska regeringen kan inte delta med full kraft i diskussionerna. De svenska representanterna i konventet med Lena Hjelm Wallén i spetsen har knappast satt några spår i förslaget till konstitution. Man har accepterat det mesta.

När det gäller valutan så finns inga krav från regeringens sida. Tvärtom har man sagt att det inte behövs något undantag för Sveriges del. Det är klart att det kanske inte är så populärt att öppna upp en diskussion om medlemskap i valutaunionen med tanke på de nytillkommande medlemsstaterna. Det kan ju tänkas att flera stater skulle vilja stå utanför. När folken i kandidatländerna röstade om medlemskap i EU så ingick även EMU. Det gjorde det i och för sig även när vi röstade 1994.

Men ja-sidan lovade då att vi skulle få ta ställning till den frågan senare. Nu har vi gjort det och folket vill inte att Sverige ska införa euron. Då är det regeringens och riksdagens skyldighet att se till att resultatet av folkomröstningen respekteras. Enda sättet att göra det är att kräva undantag från valutaunionen under regeringskonferensen. Sverige bör sträva efter att få ett undantag av brittisk modell, eftersom det ger större ekonomisk-politisk handlingsfrihet än den danska varianten.

Om inte detta sker så återstår bara en sak att vi får ha en ny folkomröstning – denna gång om konstitutionen.

Ingela Mårtensson

KRITISKA EU-FAKTA

Nummer 88 November 2003

Kritiska EU-fakta ges ut av

Folkrörelsen Nej till EU

Ansvarig utgivare: Eva-Britt Svensson

Redaktör: Gösta Torstensson

Redaktionsutskott:

Thomaz Erixon, Jan-Erik Gustafsson,

Eva-Britt Svensson, Gösta Torstensson

Redaktionens adress:

Kritiska EU-fakta, c/o Torstensson

Rondovägen 312, 142 41 Skogås

tel: 08-7714379

e-post: gosta.torstensson@comhem.se

Adressändring & prenumeration:

Kritiska EU-fakta

Heurlins Plats 11

413 01 Göteborg

tel: 031-7010177

fax: 031-131603

FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU

Rikskansli & materialkontor:

Heurlins Plats 11,

413 01 Göteborg

tel: 031-7010177

fax: 031-131603

e-post: fneu@algonet.se

webbadress: www.nejtilleu.se

Prenumeration:

Fyra nummer 100 kr

medlemskap inkl. prenumeration 200 kr

(arbetslösa, pensionärer och

studerande 150 kr, familjer 300 kr)

Postgiro 433 02 07-4

Nästa nummer

utkommer i januari 2004

Manusstopp 1 januari 2004

Tryck: Litorapid Media

Göteborg 2003

Kemiindustrins främsta lobbyister

”Till slut lyckas hon [Margot Wallström] med stor möda få igenom ett lagförslag som tvingar industrin ta ansvar för de tretiotusen kemikalier som infiltrerar våra liv. Förslaget är bara ett första steg i en lång beslutsprocess, men möjligen får Margot Wallström en hedersam fotnot i Europas historiebok. [...] Nu måste hon bara övertyga den kemiska industrins främsta lobbyister: Gerhards Schröder, Jacques Chirac och Tony Blair.”

Rolf Gustavsson, Svenska Dsagbladets korrespondent i Bryssel, 2 november 2003

Djupgående korruption i EU

Vad är Eurostat som nu avslöjas för nya skandalhistorier i Bryssel? Jo det är EU:s statistikkontor med drygt 700 anställda byråkrater och en budget på 1,3 miljarder.

Flera höga chefer anklagas för att ha plundrat Eurostat på närmare 10 miljoner som satts in på hemliga konton i Luxemburg.

Det finns också bedrägerimisstankar mot EU:s publikationskonto Opoce. Byråkraterna känner sig säkra då flera ledande politiker, inte minst EU:s president, Silvio Berlusconi, inte vågat rensa upp då de själva är inblandade i minst sagt skumma affärer.

RUNE LANESTRAND, Vänersborg

EU:s kriminella politik

”Min vän biståndsarbetaren kom med ett tidningsurklipp. Det handlade om världens kåkstäder, slumområden runt de stora städerna i tredje världen.

- Läs det här, sa han. Jag låg vaken i tre timmar i natt. Tankarna malde. Vi måste göra någonting. [...]

Biståndsarbetaren hade haft en av sina nattliga depressioner eftersom han visste varför. Förmodligen vet alla varför. Även om vi inte vill veta. Kunskapsamhället håller vissa kunskapscentra ständigt drogade. Orsaken är den kriminella politik som går ut på att subventionera jordbruket och de stora livsmedelsbolagen i de rika länderna. Halva budgeten för freds- och frihetsprojektet EU används till att driva fattiga bönder i Afrika och Asien från sina jordar och in i kåkstäderna.”

Carl Hamilton, krönikör i Aftonbladet, 18 oktober 2003

Lever vi i en skendemokrati?

Inte ska EU få införa en ny grundlag utan att vi tycket till om den i en folkomröstning.

Men vår regering har inga planer på detta. Är detta demokrati? I en demokrati har folket rätt

att få tycka till, kära riksdag och regering. Lever vi i en demokrati eller en ”skendemokrati”?

LEIF NYSTRÖM,, Sundsvall

Folkomrösta om EU:s grundlag

Förslaget till ny konstitution är den största förändringen som skett sedan EU bildades. Dessa stora förändringar, med en EU-president, att medlemsländernas vetorätt tas bort, majoritetsbeslut införs, de stora ländernas inflytande blir större och ett ökat försvarssamarbete, smygs nu mer eller mindre igenom av riksdag och regering. Om ja-partierna menar allvar med sitt tal om att de nu vill förankra EU-samarbetet hos den svenska befolkningen måste man låta väljarna ta ställning till EU:s nya konstitution i en folkomröstning. Körs grundlagsförslaget igenom utan debatt och folkomröstning visar det på ett fortsatt förakt från ja-

sidan mot en majoritet av svenska folket som röstade nej till eu-

ron.

FÖRBUNDET SVERIGES SMÅBRUKARE

Med detta nummer återgår Kritiska EU-fakta till att komma ut sex gånger per år. Denna tidning skulle egentligen kommit först i december, men kommer redan nu på grund av att Folkrorelsen Nej till EU ska kongressa i februari. Kallelsen ska vara medlemmarna tillhanda senast tre månader tidigare.

REDAKTIONEN

www.robertnybergq.nu

Planerna på ett utvidgat militärt samarbete inom EU finns kvar

STATSMINISTER GÖRAN Persson sade efter senaste EU-toppmötet att förslaget om utvidgat militärt EU-samarbete kommer att skrotas.

– Hela upplägget är övergivet nu, sade en mycket nöjd Persson efter toppmötet i Bryssel.

Men än är det för tidigt att avskriva planerna på ett utvidgat militärsamarbete inom EU.

Förslaget om försvarssamarbete finns i det så kallade framtidskonventets utkast till konstitution för EU och det stöds av Tyskland, Frankrike, Belgien och Luxemburg. Från Tony Blair och den brittiska regeringen har det kommit motstridiga besked. De mest hängivna Nato-vännerna, som Italien, Spanien, Holland och Polen, har motsatt sig tanken liksom de fyra militärt alliansfria EU-länderna (Sverige, Finland, Österrike och Irland).

I EU-konventets förslag står att unionens gemensamma försvarspolitik "kommer att leda till ett gemensamt försvar, så snart som Europeiska rådet enhälligt har beslutat det". Detta ska jämföras med det nu gällande fördraget, där det står att "försvarspolitik skulle kunna leda till ett gemensamt försvar om Europeiska rådet enhälligt beslutar det". Om konventets förslag antas av EU:s medlemsländer är saken alltså redan klar: EU kommer att få ett gemensamt försvar.

MEN KONVENTET NÖJER sig inte med att slå fast detta, utan vill också redan nu ta konkreta steg mot utvecklandet av ett EU-försvar. Konventet skriver att till dess att ett gemensamt EU-försvar har upprättats så "skall ett närmare samarbete upprättas inom unionen när det gäller ömsesidigt försvar". Detta samarbete innebär att om en av de stater som deltar i samarbetet utsätts för väpnat angrepp så "skall de övriga deltagande staterna [...] ge stöd och bistånd med alla till buds stående militära och andra medel". Detta är till och

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

med en formulering som är mer långtgående än det ömsesidiga försvarsåtagande som finns inom Nato.

Dessutom vill konventet att en grupp medlemsländerna "som uppfyller de högsta kriterierna för militära resurser" och som eftersträvar "mer bindande åtaganden" när det gäller så kallad krishantering, ska inrätta ett "strukturerat samarbete". Det vill säga att de EU-länder som vill genomföra militära operationer i andra länder ska tillåtas bilda en förtrupp som kan agera på egen hand.

BAKOM ALLA DESSA förslag finns ambitionerna hos EU:s stormakter med Frankrike och Tyskland i spetsen att göra försvaret till nästa stora samarbetsområde inom EU. Målet är att ett EU med större militära muskler ska få en starkare röst i världspolitiken och på sikt ett gemensamt försvar.

Men att göra EU till redskap

Stormakterna förhandlar i hemlighet

EU:S STORMAKTER Frankrike, Tyskland och Storbritannien för hemliga överläggningar om hur EU ska stärkas militärt.

De fransk-tysk-brittiska diskussionerna om EU:s militära roll inleddes när de tre ländernas ledare Jacques Chirac, Gerhard Schröder och Tony Blair i september möttes i Berlin. Överläggningarna har sedan fortsatt på tjänstemannanivå.

OCH TYSKA DER SPIEGEL uppger att de tre stormakterna nått en kompromiss på en viktig punkt: Frankrike och Tyskland skrotar planerna på att skapa ett europeiskt militärt planeringshögkvarter i Tervuren utanför Bryssel. Storbritannien har gjort tummen ner för dessa planer eftersom de anses konkurrera med

Nato och reta USA.

Istället skapas en militär planeringsenhet med ett 50-tal officerare, som knyts till EU:s militärstab i Bryssel. När EU tar på sig större militära uppdrag – exempelvis att ersätta Natos 12.000 man starka fredsstyrka i Bosnien – skulle de ledas från enskilda EU-länders militärhögkvarter, förstärkta med de nya planeringsresurserna.

PÅ DETTA SÄTT ÖKAR EU sin förmåga att leda militära insatser utan att luta sig mot Nato. Men mycket talar för att en fransk-tysk-brittisk uppgörelse på den punkten bara blir en del i en större stormaktskompromiss kring försvarsvsnittet i förslaget till ny konstitution för EU.

I den liggande konstitutions-

texten finns förslaget att en mindre grupp villiga EU-länder ska kunna bilda en försvarsallians med ömsesidiga försvarsgarantier inom EU. Det säger Storbritannien nej till. Britterna tycker att den skulle konkurrera med Nato.

MEN DÄR FINNS också förslag om att en grupp länder som kan och vill göra mer inom militär krishantering ska bilda en EU-märkt kärngrupp, ett "strukturerat samarbete". Storbritannien har på sista tiden visat öppenhet för att diskutera en sådan militär förtrupp.

Och om de tre stormakterna gör upp om ett sådant förslag blir det svårt för andra EU-länder att stå emot.

GÖSTA TORSTENSSON

för fransk-tyska storpolitiska ambitioner accepteras inte av alla EU-länder.

De alliansfria medlemsländerna och flertalet Natoländer motsätter sig förslaget från diametralt motsatta utgångspunkter. De alliansfria vill inte se EU bli en militär allians och Natomedlemmarna vill inte se EU som en konkurrent som dubblerar Natos uppgifter.

Göran Persson var nöjd och belåten efter att EU-toppmötet i Bryssel sagt nej till framtidskonventets skrivningar om ett gemensamt försvar: "Vi har ju i princip samma position som britter, spanjorer, polacker och de andra fast vi kommer från andra sidan".

VAD RESULTATET BLIR av försvarsdiskussionen återstår dock att se. Mycket talar för att man stryker skrivningarna om att de länder som vill ska kunna bilda en försvarsallians inom EU och lova försvara varandra om de angräps. I gengäld behåller man skrivningarna om ett "strukturerat samarbete" för de länder som kan och vill gå längre i samarbetet om militär krishantering.

Jacques Chirac verkade ganska nöjd med detta efter Bryssel-toppmötet. Något kan man offra för att få med Storbritannien en bit på vägen. Försvarsdiskussionerna med "våra brittiska vänner" fortsätter, konstaterade Chirac i Bryssel. Det är nödvändigt att så långt som möjligt få med Storbritannien, den starkaste militärmakten i Europa, för att ett militärt EU-samarbete ska kunna tas på allvar.

– Ett europeiskt försvar utan Storbritannien är inte särskilt trovärdigt, sade den franske presidenten.

Jacques Chirac ser uppenbarligen en militär kärntrupp som ett hyfsat första steg mot att förverkliga Frankrikes och Tysklands långsiktiga ambitioner på försvarsområdet.

– Jag hoppas att det strukturerade samarbete ska göra det möjligt att skapa ett europeiskt försvar som är öppet för alla och förenligt med våra åtaganden gentemot Nato, sade Jacques Chirac på Bryssel-toppmötet.

GÖSTA TORSTENSSON

EU blir en militär försvarspakt

DET NÄRMARE SAMARBETET inom EU kring militära operationer i andra länder kommer att omfatta de medlemsstater som väljer och tillåts att delta, och Sverige kan ju därför åtminstone till en början välja att inte ingå i det mest långtgående militärsamarbetet inom EU.

Trots detta motsätter sig regeringen en sådan militär kärntrupp. "Vi vill inte att en grupp av stater ska kunna inrätta ett så kallat strukturerat samarbete om man vill samordna sina militära kapaciteter", uttalade Göran Persson inför riksdagens EU-nämnd den 13 oktober.

DET ÅTERSTÅR ATT SE om detta bara är munväder, eller om Göran Persson kommer att använda sig av vetorätten för att stoppa EU-stormakternas krigsplaner. Det borde regeringen göra. Effekterna för länder som inte deltar kan bli farliga. Även om Sverige inte är med i en konflikt från början kan vi dras in genom EU:s gemensamma handelspolitik och de i den nya konstitutionen inskrivna löften att ställa upp för varandra.

Konventet föreslår nämligen

att ett ömsesidigt åtagande, eller en solidaritetsklausul, ska införas i EU:s grundlag. Denna solidaritetsklausul innebär att medlemsländerna lovar att bistå varandra med bland annat militära förmågor vid terroristattacker och för att avvärja så kallade terroristhot.

I tillägg till att EU:s medlemsländer måste ställa upp med militära medel om ett land blir anfallet med terrorliknande metoder så föreslår konventet att EU också ska kunna bekämpa terrorism med militära medel utanför unionens gränser. Inte nog med att EU blir en försvarsallians, det ska också bli en union som inte drar sig för att skicka stridande trupp till att "bekämpa terrorism" i andra delar av världen.

EFTERSOM TERRORISTHOT av de flesta numera anses vara det enda egentliga våldsliga hotet mot EU-länderna, det enda som det kan finnas anledning att försvara sig mot med våldsmedel, betyder solidaritetsklausulen såvitt jag kan förstå att EU blir en försvarspakt mot de enda "krig" som anses sannolika i vår tid.

GÖSTA TORSTENSSON

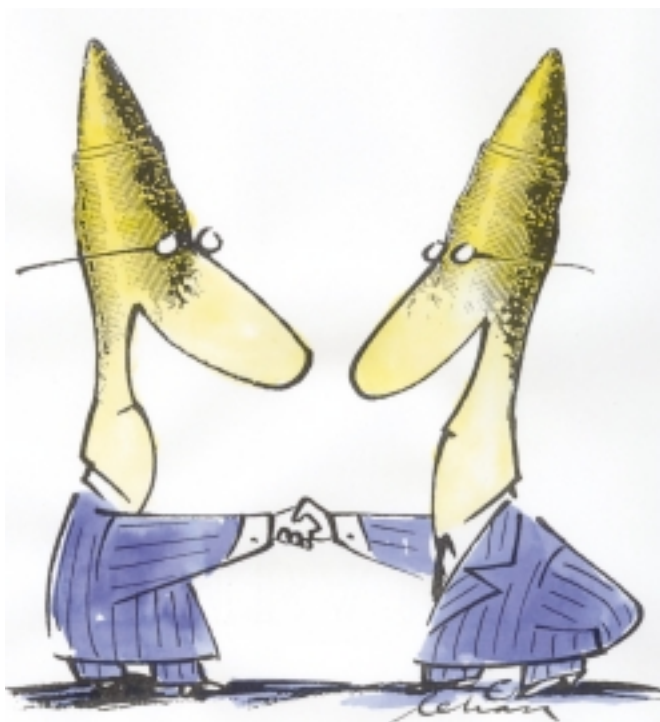

BILD: LARS-ERIK HAKANSSON

NOTERAT

Kompromiss är möjlig

EU-länderna bör kunna nå en kompromiss som öppnar för stärkt försvarssamarbete. Den bedömningen gör Jean-Claude Juncker, premiärminister i Luxemburg, ett av de länder som mest ivrar för ett gemensamt europeiskt försvar.

Juncker vill att en mindre grupp EU-länder ska kunna fördjupa samarbetet på försvarsområdet på samma sätt som det idag finns möjlighet att göra det på andra områden, men han vill inte ha specialregler för en militär kärntrupp på det sätt som föreslås i konstitutionsförslaget.

M säger ja till Nato

Moderaternas stämma sade ett klart ja till svenskt medlemskap i Nato. Beslutet fattades utan egentlig debatt, trots att det gick partistyrelsen emot.

Moderaterna står tillsammans med socialdemokraterna, kristdemokraterna och centern bakom den svenska säkerhetspolitiska doktrinen. Folkpartiet har på grund av partiets positiva inställning till medlemskap i Nato ställts utanför.

Beslutet vid moderatstämman står i strid med doktrinen där den svenska alliansfriheten slås fast.

Norge satsar på försvaret

Endast USA använder mer pengar per invånare på försvaret än Norge, visar siffror från det norska finansdepartementet som jämför de olika Natoländerna samt Sverige och Finland. USA använde motsvarande drygt 10.300 kronor per invånare i fjol. På andra plats kom Norge med drygt 7.000 kr. Det var nästan 1.100 kronor mer än Frankrike på tredje plats.

Avståndet till Sverige och Danmark är omkring 2.200 kronor. Finland betalar bara hälften så mycket som Norge.

Ny konflikt mellan EU och USA

EU HAR UNDER DE senaste åren haft en rad konflikter med supermakten USA. Det har handlat om krisen i Mellanöstern, kampen mot "terrorismen", kriget i Afghanistan och, framför allt, invasionen och ockupationen av Irak.

Dessa konflikter kan ses som utslag av EU:s, eller i vart fall en del EU-länders, försök att frigöra sig från det amerikanska inflytandet.

Denna ambition har också satt tydliga avtryck i det förslag till ny konstitution som för närvarande diskuteras och förhandlas inom EU. Enligt förslaget ska EU utveckla ett gemensamt försvar och en mindre grupp EU-länder ska kunna gå före och bilda en försvarsunion.

Konstitutionsförslaget har fått USA att reagera. USA anser att Natos ställning som Europas och Nordamerikas gemensamma försvarspakt genom det här förslaget är hotad och framförde tung kritik redan i somras. Och riktigt nervösa blev amerikanerna efter ett fransk-tysk-brittiskt möte i Berlin i september.

Där försäkrade överraskande den brittiske premiärministern Tony Blair att hans land stödde de planer som Tysklands förbundskansler Gerhard Schröder och Frankrikes president Jacques Chirac tidigare lanserat. Blair, angelägen om att läka såren inom EU efter Irakkrisen, tog i så att Washington baxnade. USA:s Natoambassadör, Nicholas Burns, talade om "ett av de största hoten mot Nato någonsin".

PÅ EU-TOPPMÖTET i Bryssel i mitten av oktober backade den brittiske regeringschefen. Blair sade att vad EU än tar för sig på försvarsområdet så får Natos position aldrig äventyras. En stor majoritet av nuvarande och blivande EU-stater runt toppmötesbordet stödde honom. Artiklarna ska "arbetas om", heter det. Det betyder att formuleringarna ska bli så oprecisa att de kan tolkas allt efter tycke och smak.

Planerna på ett fördjupat försvarssamarbete mellan några av

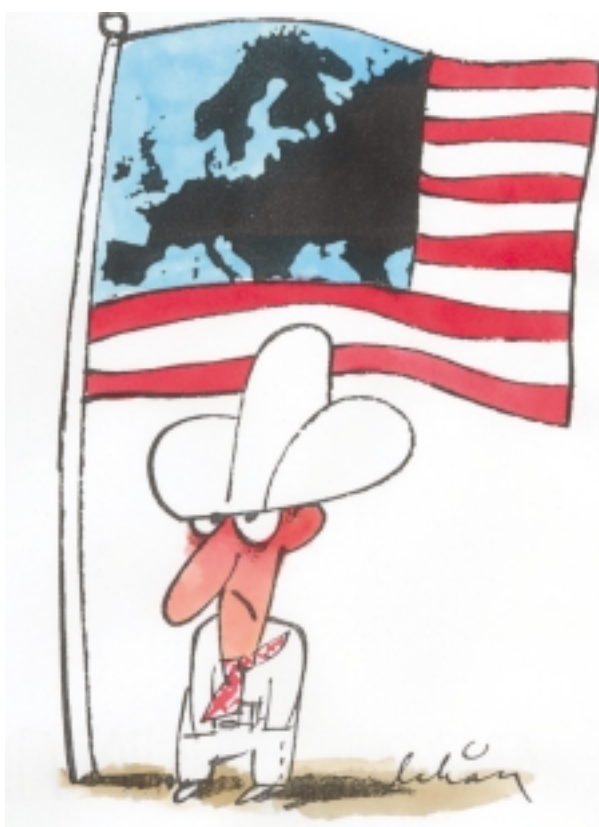

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON

unionens länder sköts kanske i sank på kort sikt. Men oron, framför allt i USA, är fortfarande stor över att EU är på väg att skapa en konkurrent till den drygt 50-åriga militäralliansen Nato.

NATOLÄNDERNAS ambassadörer höll några dagar efter EU-toppmötet ett extramöte för att diskutera EU:s försvarssamarbete. Mötet mellan de 19 medlemmarna i försvarsalliansen hade inkallats på begäran av den amerikanske ambassadören Nicholas Burns. Han hoppades få ett klarläggande om vad som är på gång från de Natoländer som också är EU-medlemmar. Få ville efteråt ge offentlighet till vad som sades under det två en halv timme långa mötet. En diplomat talade till och med litet nedlåtande om att det här nog "mest varit samtalsterapi för Burns". Men så lättsinnigt kan den amerikanska reaktionen inte avfärdas.

Det som framför allt oroar USA är planerna på att EU ska upprätta ett eget militärt högkvarter som ska kunna leda kris-

hanteringsoperationer utan Nato. Idag finns ett avtal mellan EU och försvarsalliansen som gör att EU-länderna kan utnyttja Natos stabsresurser.

Motsättningarna inom Nato visar hur känslig EU:s säkerhetspolitik är. Det förklarar också varför Storbritanniens premiärminister vacklar mellan Washington och Paris.

Tony Blair, pressad att vara både EU och Nato till lags, säger att det kan vara viktigt att Europa bygger ut sin gemensamma militära kapacitet men samtidigt undviker dyrbara fördubblingar (två militära högkvarter till exempel).

USA HAR ALLTID varit klivet till tanken på en starkt europeisk försvarskapacitet. Pentagon och Vita huset önskar förvisso att Europa tog ett större ansvar och ökade sina försvarsutgifter. Men pengarna ska läggas i Natopoten och USA ska hålla i taktpinnen.

I Financial Times skriver kolumnisten Philip Stevens att Bushadministrationen vill "söndra och härska". Tidigare

administrationer har alltid, hur starka spänningarna än må ha varit över Atlanten, försäkrat att USA föredrar ett sammanhållet och starkt Europa.

Idag, skriver Stevens, anser vicepresident Dick Cheney och försvarsminister Donald Rumsfeld att USA:s "hegemoni tjänas bäst av ett splittrat Europa ur vilket de kan plocka ut koalitioner av villiga".

TOPPMÖTET I BRYSEL var det första riktiga toppmötet där 25 länder deltog. En slutsats man kan dra är att den gamla fransk-tyska ledarduons inflytande försvagats i denna geografiskt utvidgade union.

Efter några år av gnissel i relationerna förefaller Paris och Berlin nu mer samspelade än någonsin. Jacques Chirac fick till och med förtroende att agera standin för Gerhard Schröder under Brysseltoppmötets andra dag.

För några år sedan hade initiativ från ett så sammansvetsat tysk-franskt par utan svårigheter fått hela EU med sig. I det utvidgade EU är det svårare. De forna öststaternas enhetliga agerande under EU-toppmötet antydde att de fått och accepterat instruktioner från Washington. Paris och Berlin behöver få London med sig för att kunna fortsätta dominera EU.

STORBRIANNIEN VÄRNAR traditionellt om starka band över Atlanten. Men briterna försökte inte längre, som i våras, bygga allianser mot Frankrike och Tyskland, utan med dem. Det är en viktig förändring. För Tony Blair, såsom ledare för Europas starkaste militärmakt, är försvarssamarbetet en möjlighet att spela en central roll på den europeiska politiska scenen.

Mycket talar för att Tony Blair i sin balansgång mellan Europa och Amerika till sist sätter ner foten hos sina europeiska allierade i Paris och Berlin – och att dessa i sin tur är beredda att gå London ganska långt till mötes för att EU:s tre stormakter ska kunna agera tillsammans.

GÖSTA TORSTENSSON

Ockupationen av Irak drivs på entreprenad

PÅ NYTT FÖRHANDLAR stormakterna om att göra ockupationen av Irak till ett samriskföretag. 25.000 franska soldater stod redo i våras att ansluta sig till marschen mot Bagdad, men statsledningarna lyckades inte komma överens om villkoren. Krigsivrarna i Pentagon var högmögna. De förutsatte att allt skulle vara överstökad på några månader.

Strax uppdagades att högtekniken och eldkraften hade begränsningar.

USA:s krigsmakt kan förvandla vilket land som helst till en förlorad stat, men till att kolonialt regera fientliga folkmassors duger den illa.

Att kuva Irak kan kräva upp till 300.000 soldater, förklarar experterna.

Idag har USA knappt hälften så många på plats. Tjänstgöringstiderna förlängs och reservister kallas in i tiotusental, men manskapet beräknas ändå inte räcka längre än till våren 2004.

Alltså fikar ledningen i Washington efter hjälp. Den hoppas med en ny FN-resolution ge andra regeringar en förevändning

att sätta sig över folkopinionen och skicka soldater till Persiska viken. Det har också talats om att låta Nato ta över, men alliansen har inte mycket manskap att bistå med, och Pentagon är fortsatt ovilligt att ge Frankrike, Tyskland och andra stormakter något att säga till om.

Edward Luttwak manade 1994 Washington att ta efter de brittiska och franska kolonialmakterna. Med legosoldater kunde bristen på stridsvilligt människomaterial övervinnas. Om fattiga invandrare utnyttjades "skulle det politiska ansvaret för alla förluster kraftigt reduceras". I den mån soldaterna överlevde kunde de erbjudas amerikanskt medborgarskap.

EN ANNAN LÖSNING är att låta vinstdrivande företag ta över. Marknaden för militära tjänster omsätter 100 miljarder dollar om året. Vid förra kriget mot Irak var en av femtio i USA:s manskap inhyrda från privata företag. Idag ä andelen en av tio. Kellogg, Brown Root sköter den militära logistiken, Vinnell Corp drillar en ny irakisk armé

och DynCorp tränar polisen.

Militär outsourcing är ett smidigt instrument i utrikespolitiken. Den kroatiska armé som etniskt rensade Karjina 1994 utbildades av MPRI, ett företag som enligt Financial Times har nära band till Pentagon. MPRI sattes också in i Bosnien.

HAMID KARZAI, DEN kringräden presidenten i Kabul, hålls vid liv av vakter från DynCorp. Samma företag bekriagar Farcgerillan i Colombia.

Washington betalar och slipper störande offentliga debatter. "Tänk om 20 amerikanska soldater skulle dödas här", förklarar en colombiansk general för Financial Times. "Då skulle Paln Colombia vara över." Bland de privata företagens ägare finns storkoncerner som Lockheed-Martin, Northrop Grumman och Halliburton. De har sina pojkar på centrala poster i Bush-administrationen, och de sponsrade kampanjen för kriget mot Irak. Så långt har investeringarna avkastat sig. Återstår att sprida riskerna.

MIKAEL NYBERG

NOTERAT

100.000 tyskar i protest mot nedskärningar

Omkring 100.000 människor demonstrerade i slutet av oktober i Berlin mot den tyska regeringens planer på social nedskärningar. Under paroller som "Nu är det nog, bort med Schröder" och "Reformer måste vara rättvisa" visade demonstranterna sin ilska. Andra efterlyste en generalstrejk.

Bland åtgärderna som retat upp många finns nedskärningar inom vården, sämre pensioner och arbetslöshetsersättning – samtidigt som regeringen planerar skattesänkningar.

Grön ungdom kräver Sverige ut ur EU

Miljöpartiets ungdomsförbund Grön ungdom vill behålla kravet på att Sverige ska lämna EU.

– Det är självklart för oss gröna att verka för ett utträde ur en union som påtagligt strävar mot ekonomisk exploatering, maktkoncentration och större militära befogenheter, säger Grön ungdoms språkrör Einar Westergaard.

Förbundets ledning har diskuterat utträdeskravet sedan ett 60-tal miljöpartister med EU-parlamentarikern Inger Schörling och riksdagsledamöterna Lats Ångström och Claes Roxbergh i spetsen föreslagit att partiet ska slopa kravet.

EU-stödet i Norge minskar

Vid oktobermätningen svarade 44,1 procent av de tillfrågade normmännen ja på frågan om de ville ha ett norskt medlemskap i EU. Det innebär en tillbakagång med 3,3 procentenheter jämfört med septembermätningen. Nej-sidan är stabil med 42,1 procent. Opinionsmätningen, som är gjord av Sentio-Norsk Statistik, visar att antalet tveksamma ökar.

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON

Skilda åsikter i riksdagen framtida organisation

Raffarin vill ha fransk folkomröstning

Frankrikes premiärminister Jean-Pierre Raffarin är för en folkomröstning om förslaget till EU-författning.

– En sann europé kan inte vara emot en folkomröstning, säger Raffarin enligt tidningen Le Figaro.

Raffarin medger att en sådan folkomröstning skulle innebära "en enorm risk" i och med att fransmännen blir alltmer skeptiska mot EU. Fransmännen "känner sig övergivna därför att eliterna har monopoliserat dialogen", menar Raffarin.

Kd vill skriva in kristna värderingar

Kristdemokraterna tar strid för att kristendomen ska skrivas in även i EU:s grundlag.

– Kristendomens dåtida, nutida och framtida betydelse för demokrati, mänskliga rättigheter och öppenhet är oomtvistlig, hävdar kristdemokraternas utrikespolitiska talesman Holger Gustafsson i sin argumentation för partiets motion som svar på regeringens skrivelse om grundlagsförslaget från EU:s framtidskonvent.

EU beslutar om sanktioner mot USA

EU-kommissionen har godkänt ett förslag om att gradvis införa sanktioner mot USA i den utdragna handelstvisten mellan EU och USA. Enligt förslaget ska medlemsländerna införa straffullar på upp till 4 miljarder dollar från och med den 1 mars nästa år.

Till en början införs en tull på 5 procent, som sedan höjs med 1 procentenhet per månad under ett år. Under tiden hoppas EU att USA avskaffar de exportsubventioner som är orsaken till sanktionerna.

FÖRSLAGET TILL NY EU-konstitution har mötts mycket olika av riksdagens partier. Den enda gemensamma åsikten är kritik av regeringens otydlighet kring förslaget.

Regeringen har skickat ut en skrivelse gällande framtidskonventets förslag om en ny EU-konstitution. För några veckor sedan hölls dels en riksdagsdebatt gällande konstitutionen och dels trillade det in flera motioner till riksdagen.

Vänsterpartiets hållning är ytterst kritisk och partiet förespråkar ett formellt undantag från konventets förslag. Partiet menar att förslaget innebär en massiv överföring av makt från medlemsstaterna till EU-systemet.

Bredvid vänsterpartiet står miljöpartiet som relativt kritiskt.

– Resultatet av EMU-folkomröstningen tyder på att svenska folket är oroligt för att förlora närheten i demokratin, säger språkröret Maria Wetterstrand.

– Sverige måste på allvar försöka vända den nuvarande utvecklingen inom EU. Ett steg är att begära ett formellt undantag, enligt dansk modell, från EU:s militarisering. På så vis är Sverige garanterat fortsatt alliansfrihet och neutralitet.

I SIN MOTION skriver miljöpartiet att det är viktigt att poängtera att det behövs ordentligt med tid för diskussion kring alla de förslag som finns i konventets förslaget

Precis som vänsterpartiet förespråkar miljöpartiet en folkomröstning om EU-konstitutionen.

Folkpartiets skriver i sin motion att man välkomnar förslaget och anser att det i sin helhet är en stor framgång. Partiets vision är att EU ska utvecklas till en form av federalt system. Man anser att européernas direkta insyn och inflytande i EU bör utvidgas.

Kristdemokraterna menar precis som folkpartiet att framtidskonventets förslag är en stor

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON

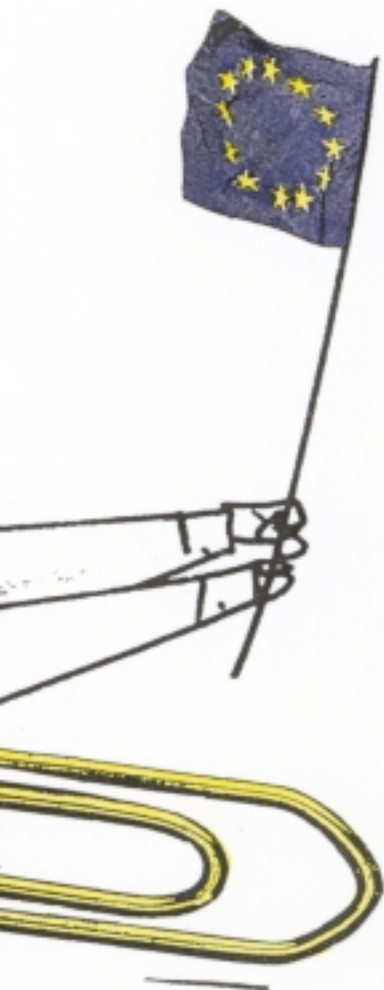

framgång. Vad kristdemokraterna ställer sig kritiskt mot är bland annat idén om vald ordförande i det europeiska rådet – en EU-president. Partiets skriver även att det vill att den kristna idétraditionens betydelse för EU ska omnämnas i konstitutionen, enligt ett av de förslag som diskuterades av konventet.

SOCIALDEMOKRATERNA säger inte mycket i sina motioner, som är de kortaste. I en motion skriver socialdemokraterna att eftersom

frågan om ett miljöprotokoll inte har diskuterats inom ramen för konventet, anser de att riksdagen bör ge regeringen tillkänna att närmare pröva förslaget. Tanken med ett protokoll är att det ska ingå som en bilaga till det nya fördraget och därmed manifesterar vikten av hållbar utveckling.

Moderaterna välkomnar konstitutionsförslaget och skriver bland annat att de tycker det är bra med en förstärkning av den gemensamma utrikes- och säker-

Lehman

hetspolitiken. De anser dock att detta samarbete skulle kunna gå ännu längre än det som ligger i konventets förslag. Moderaterna tycker inte att EU ska ha en egen president.

AVEN CENTERPARTIET välkomnar konventets förslag och Maud Olofsson med flera skriver att det "konstitutionella fördraget" har tagit flera positiva steg framåt för att få en demokratisk och genomskinlig union.

EMMA BERG

KRÖNIKA

USA:s konstitution bättre än EU:s

När EU-konventets ordförande Valéry Giscard d'Estaing presenterade förslaget till konstitution för Europeiska unionen vid Europeiska rådets möte i Thessaloniki i mitten av juni avslutades ett nytt kapitel i EU:s historia. Aldrig tidigare har en regeringskonferens krin de tester som utgör själva grunden för unionens existens förberetts på detta sätt.

Det är i huvudsak äldre högvärlade män som arbetat fram det förslag som skall antas gälla för den framtida unionen. Andelen kvinnor och unga var mycket liten ibland konventets ledamöter. Samtidigt var en väldigt stor andel av konventets ledamöter federalister som inget annat önskar än att se framväxten av ett Europas förenta stater.

Därutöver fanns det problem med ett strakt drivande presidium som verkade utifrån en egen dagordning, ett uppenbart ko-handlade i kulisserna långt bortom offentlighetens ljus, samt det faktum att den viktiga tredje delen av konstitutionsförslaget som bland annat handlar om bedrivandet av den monetära politiken inte alls diskuterades i konventet. Några egentliga omröstningar hölls inte på avgörande områden, på så vis kunde man strunta i kritiska röster.

Många medlemsländer, och inte minst kandidatländerna, har kritiska synpunkter på olika delar av förslagets texter. Ändå försöker man nu mycket snabbt pressa fram ett antagande av förslaget till konstitution med så få förändringar som möjligt. Sveriges regering

har intagit en extremt passiv hållning. Detta till skillnad från flera andra små länder. Regeringen har till och med valt att strunta i att riksdagens majoritet motsatt sig förslaget till en president för EU:s Europeiska rådet och driver sin linje mot riskdagens uttalade linje.

Förslaget tappar mindre medlemsländer mycket inflytande. Det sker genom ökat användande av omröstning med kvalificerad majoritet samtidigt som röstviktningen i rådet förändras till fördel för de större medlemsländerna. Om man jämför det nya EU med USA så dominerar EU:s författning mer av stora medlemsländer. I USA ger tvåkammersystemet ett bättre skydd för små delstater. I det framtida EU dominerar de stora länderna i såväl rådet som parlamentet. I rådet kommer tre stora länder, som Tyskland, Italien och Frankrike, i praktiken att få vetorätt.

Förslaget innehåller fler delar som bidrar till att EU omvandlas till en statsbilning. Vid sidan om den nya presidenten ska en gemensam utrikesminister inrättas. I fördraget skrivs det för första gången tydligt in att EU-rätt överordnas nationell rätt. Det innebär att minsta lag från EU överordnas våra grundlagar.

I fördraget slås det klart och tydligt fast att ett gemensamt försvar är ett av unionens mål. Ett nytt begrepp som har införts i sammanhanget är "strukturerat samarbete" som handlar om att ett visst antal av EU:s medlemsländer i väntan på det gemensamma försvaret kan välja att påbörja ett militärt samarbete inom unionens institutioner. Samtidigt sker det ett närmande till Nato, som bland annat kommer

till uttryck i den så kallade kollektiva försvarsklausulen. Det är tydligt att det finns starka intressen som driver på för att på sikt kunna skapa ett fullvärdigt gemensamt försvar inom Europeiska unionen. En annan artikel i fördraget slår fast att den militära kapaciteten i medlemsländerna ska öka. Säkert kan mindre förändringar i försvarskapitlet sker i regeringskonferensen, men färdriktningen är klar.

Det finns också positiva förslag i konventets förslag till konstitution, dit hör öppna möten i ministerrådet när det lagstiftar och att en rätt att lämna EU införs. Men ser man till jämställdhet, miljöfrågor och sociala rättigheter är förslaget inget steg framåt, snarare tvärtom. Dessutom slår man återigen fast en monetaristisk ekonomisk politik och den fria marknaden som ett överordnat politiskt mål framför ekologiska och sociala hänsyn.

Genom konventets text växer bilden fram av en centralstyrd union, dominerad av stora medlemsländer som satsar mer på militärt samarbete än god miljöpolitik och jämställdhet. Om den unionen bör svenska folket få säga vad det tycker i en folkomröstning.

JONAS SJÖSTEDT
EU-parlamentariker (v)

Bosse Ringholms EU-råd: Sänk skatten och privatisera mera!

SÄNK SKATTEN FÖR höginkomstagarna och privatisera mer. De råden ingår i EU:s ekonomiska recept för Sverige. Finansminister Bosse Ringholm står bakom.

EU:s finansministrar presenterade tidigare i höst riktlinjer för hur de vill förändra den ekonomiska politiken. De ger ordinationer för hela EU-området och recept för varje enskilt medlemsland.

Någon politik för att med ökad statlig efterfrågan sätta fart på ekonomierna och skapa fler jobb rekommenderas inte. Tvärtom, stora länder som Tyskland, Frankrike och Italien uppmanas att dra åt svängremmen för att minska statliga budgetunderskott, allt i enlighet med EU:s nyliberala stabilitetspakt.

FINANSMINISTRARNA TROR att deras recept skapar ökat förtroende bland företagare och konsumenter. Detta ska skapa "villkor för starkare inhemsk efterfrågan och nya arbetstillfällen".

Problemet är, enligt Bosse Ringholm och hans kollegor, att arbetslösa inte vill jobba. Reformerna för att få flera att jobba, som i USA, står därför högst på dagordningen: "Sådana reformer måste göra det lönsamt att arbeta."

Det betyder inte att EU:s finansministrar tycker att lönerna

BILD: LARS-ERIK HAKANSSON

är för låga. Snarare tvärtom: "En del, särskilt lågutbildad arbetskraft och de som bor i fattiga regioner, upptäcker att de har blivit för dyra att anställa." Därför är det "nödvändigt" att "tillåta lönerna att bättre avspeglar produktiviteten".

Medlemsländerna uppmanas att se till att lönerna sätts på så sätt att man "beaktar produktivitetsskillnaderna mellan olika yrkesfärdigheter och geografiska

områden".

Sämre löner i mindre lönsamma företag och fattigare regioner är, med andra ord, vad EU:s finansministrar rekommenderar.

"Generösa förmånssystem" och "höga marginalskatter" pekar finansministrarna ut som problemen. "Mindre stränga regler om anställningsskydd" och "större möjligheter till deltidarbete" pekas ut som lösningar.

EU:s finansministrar hävdar att människor nu uppmuntras att stå utanför arbetsmarknaden genom relativt generösa förmånssystem. Finland kritiserades till exempel för att ha ökat arbetslöshetsunderstödet.

Sverige uppmanas att: "Fullfölj reformerna av skatte- och bidragssystemen så att det lönar sig bättre att arbeta, särskilt för grupper med hög marginalskatt". Här kanske vi kan spåra förklaringen till att ersättningen i a-kassan inte höjs och återställs i Sverige. Finansminister Ringholm anser tydligt att incitamenten att arbeta då skulle minska.

EU-FINANSMINISTRARNA, inklusive Bosse Ringholm, ser dessutom ett problem med att Sverige har en så stor offentlig sektor; "bland de största i EU, vilket kan vara en förklaring till den låga arbetsproduktiviteten". Uppmaningen blir att effektivisera genom "att använda mer offentlig upphandling".

Sänkta skatter, större inkomstklyftor och mer privatiseringar. Det är den moderatpolitik finansminister Ringholm rekommenderar sin egen regering att genomföra när han är i Bryssel på behörigt avstånd från sina egna socialdemokratiska väljare.

GÖSTA TORSTENSSON

EU kräver sänkta socialbidrag

SVERIGE HAR UNDER flera år fått rekommendationen från EU:s ministerråd för arbetsmarknaden att skapa tillräckliga ekonomiska drivkrafter att arbeta. Det vill säga hur man bland annat genom att försämra a-kassan och socialbidragen, ska tvinga arbetslösa att ta påbjudna arbeten till varje pris.

Minska det höga skattetrycket på arbete, främst för låginkomstagare, har varit temat i ministerrådets riktlinjer för Sveriges sysselsättningspolitik.

När rådet i somras lämnade

årets rekommendationer återkom kravet att regeringen måste göra det "lönsamt att arbeta". Sverige uppmanas att gå vidare med skattereformer men också att se över bidragssystem i syfte att öka drivkrafterna att arbeta.

NÄR REGERINGEN I början av oktober överlämnade sin handlingsplan för sysselsättningen och därmed redovisar vad man gör för att följa rådets riktlinjer, betonas att man inom kort kommer att påbörja ett utredningsarbete i syfte att se över de samla-

de margineffekterna av skatter och bidrag.

Hur ska skatter och bidrag utformas för att "stärka de ekonomiska drivkrafterna för arbete", är frågan som nu ska utredas. Bland annat ska den så kallade margineffekten av socialbidragen granskas. Är bidragen ett hinder för personer att söka sig ut på arbetsmarknaden?

I frågan om drivkrafter för att arbeta lyfter regeringen fram att Ams fått i uppdrag att införa regler som begränsar arbetslöshetsersättningen vid säsongsar-

bete. Nya regler ska få säsongsarbetare att söka sig till andra branscher under resten av året.

SVERIGES HANDLINGSPLAN för sysselsättning, som ingår i EU:s övergripande sysselsättningsstrategi och omfattar samtliga medlemsländer, ska nu granskas av rådet och kommissionen.

Efter granskningen ger kommissionen i november besked om man är nöjd med hur Sverige rättar sig efter den nyliberala pekpinarna från Bryssel.

EVA-BRITT SVENSSON

Asylfrågor ska öppna för danskt ja till nya EU-grundlagen

JÄTILL EN NY EU-grundlag, men nej till EU:s flykting- och invandringspolitik. Så förbereder den danska regeringen sin strategi för nästa folkomröstning: Den skall bli ett "utlänningsval".

Danmarks liberale statsminister Anders Fogh Rasmussen vill inte längre avskaffa alla de danska EU-undantagen. Flytting- och invandringspolitiken skall fortsatt styras av det danska folket, menar han nu.

Denna nya strategi går ut på att danskarna inte bara skall rösta ja eller nej till den kommande författningen. De skall också rösta om undantaget från överstatliga rättsfrågor, och möjligen också om undantaget för att delta i EU:s försvarspolitik, och om EMU.

DET KAN INNEBÄRA en valseedel med flera avkryssningsrutor; ungefär som "smörrebrödslistan" på en finare dansk lunchrestaurang. Tekniskt sett är detta ingen nyhet i danska val. Här sätter väljarna kryss med en blyertspenna vid ett önskat parti, eller en bestämd politiker, som alla är uppförda på samma stora valseedel. (Dock bara ett kryss per valseedel.) Den drivne strategen Fogh Rasmussen har flera skäl till att lansera en smörrebrödslista inför nästa danska EU-omröstning.

I valet mellan de egna lagarna och EU:s mer liberala regler är Anders Fogh Rasmussen själv långt mer "dansk" än "EU-vän".

Med möjligheten för att behålla en restriktiv dansk politik, ökar sannolikheten för ett ja till en kommande EU-författning.

DÄRTILL SÄR statsministern medvetet split inom oppositionen. Socialdemokraterna skulle kunna avvisa strategin. Men det stora oppositionspartiet har krupit baklänges i utlänningsfrågorna i över ett år. Så sent som i mitten av september slöt partiet ett avtal med regeringen om reglerna för uppehållstillstånd vid giftermål mellan danskar och utlänningar. En reträtt från den s-lin-

jen är därför mindre sannolik. Kort därefter meddelade socialdemokraternas partiordförande Mogens Lykketoft att man sluter upp bakom regeringens förhandlingsmodell.

Det får nu mittenpartiet radikale venstre att rasa över vad man uppfattar som socialdemokratisk opportunist. Statsminister Anders Fogh Rasmussen vidgar på så vis sprickan mellan de två tidigare regeringspartnerna.

YTTERLIGARE EN FÖRDEL – sett med regeringens ögon – är att dansk folkeparti berövas ett argument till att säga nej till en EU-författning. I tidigare EU-omröstningar har ja-sidan anklagat nej-sidan för att vara nationalistisk och främlingsfientlig.

När ja-sidan smälter samman med den restriktiva linjen i dansk utlänningspolitik, håller inte det argumentet längre.

Men den utstuderade strategin förutsätter att regeringen kan förhandla sig fram till ett sådant undantag på regeringskon-

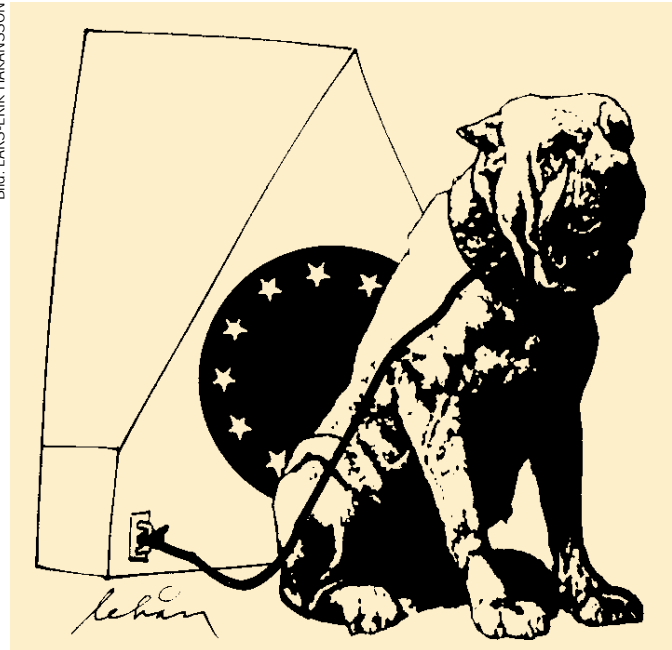
ferensen om en EU-grundlag som startade den 4 oktober i Rom. Principen att låta ett land välja vad man vill vara med i är i och för sig en styggelse i EU.

Men i det här fallet skulle Danmark komma med i fler om-

råden än med gällande undantag. Dessutom är principen beprövad och känd: Storbritannien och Irland har just ett sådant förhållande till EU i rättsliga frågor.

STAFFAN DAHLÖF

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON

EU hotar strejkrätten

BROTT MOT SVENSKT kollektivavtal kan avgöras i Danmark, enligt ett kommande utslag i EU-domstolen.

Motorvägsblockader kan förbjudas eftersom demonstrationsrätten kan bryta mot EU:s handelsregler.

För tre år sedan genomförde Seko Sjöfolk och Transport en blockad i Göteborg mot det danska rederiet DFDS' fartyg Torline, där bara befälet var danskt och besättningen i övrigt bestod av underbetalda filippiner.

DFDS stämde facket för den skada man ansåg blockade orsakat företaget, och valde att gå till den danska Arbejdsretten.

DE DANSKA REGLERNA ger nämligen arbetsgivarna större möjligheter att anställa utländsk arbetskraft utan att de behöver

omfattas av kollektivavtal.

Seko och Transport menade att tvisten som brukligt skulle avgöras av svensk domstol och enligt svensk lagstiftning.

ARBEJDSRETTEN VANDE sig 2001 till EU-domstolen för att få avgjort vilket land som skulle dömas i konflikten.

Generaladvokat Francis Jacobs, som nyligen presenterade sitt förslag till domslut, menar att då företaget är danskt ska målet avgöras i Danmark. Och EU-domstolen brukar så gott som uteslutande döma enligt generaladvokatens förslag.

Tidigare i år avgjorde EU-domstolen ett annat mål som kan få betydelse för internationellt fackligt arbete.

Det handlade då om en österrikisk motorvägsblockad genomförd av miljöaktivister. En åkeri-

ägare, vars lastbilar blev stående, stämde Österrike för inkomstförlust.

Han menade att Österrike brutit mot EU-rätten genom att tillåta demonstrationen.

EU-domstolen friade Österrike i just detta fall. Men samtidigt ska EU-domstolen, åter på förslag av Francis Jacobs, nu utreda om Österrikes demonstrationsfrihet stämmer med EU:s regler om rätten till fri rörlighet för varor och tjänster.

EU-KOMMISSIONEN presenterade 2001 hur internationella arbetsrättstvister ska avgöras i en så kallad grönbok, ett diskussionsunderlag, vars innehåll ligger i linje med generaladvokat Jacobs.

Grönboken har nu varit ute på remiss och ska åter upp på politisk nivå.

MATTIAS HÅKANSSON

Välkommen till Folkrörelsen Nej till EU:s kongress i Stockholm den 14-15 februari

Folkrörelsen Nej till EU:s 12:e kongress äger rum i Stockholm den 14-15 februari 2004.

Sedvanliga kongressförhandlingar; verksamhetsberättelse, ekonomisk berättelse, handlingsprogram, motioner, val av styrelse m.m.

På fredagskvällen den 13 februari hålls ett seminarium om EU:s konstitution.

Kongressfest hålls på lördagskvällen den 14 februari.

Motioner till kongressen skall vara inlämnade till rikskansliet senast den 14 december.

Mer information i nästa nummer av Kritiska EU-fakta som utkommer i slutet av januari.

Eva-Britt Svensson: – Sverige måste få ett undantag om EMU

DET RENT LOGISKA och den självklara konsekvensen av folkomröstningen om EMU är att Sverige får ett bindande undantag från stabilitetspakten. Det tycker Eva-Britt Svensson, förste vice ordförande i Folkrörelsen Nej till EU.

– Svensk ekonomi skulle klara sig bättre utan stabilitetspakten, säger Eva-Britt Svensson.

Hon anser att stabilitetspakten fungerar som en form av tvångströja och understryker att den ekonomiska politik som regleras med pakten inte är någon sorts vetenskaplig teori om vad som är rätt och bäst.

– Vi ser vilka problem den skapar i andra länder i EU. Reglerna tar inte hänsyn till det enskilda landets ekonomi eller till låg- och högkonjunkturer. I Sverige har vi vid en lågkonjunktur möjlighet att ha ett underskott i kassan, för att på längre sikt kunna skapa en sund ekonomi. Detta tillåts inte av stabilitetspakten, säger Eva-Britt

Svensson.

Eftersom Sverige fortfarande, trots ett nej till EMU, lever under paktens regler, anser hon att det enda politiskt riktiga är att det nu kommer upp en ordentlig diskussion om stabilitetspaktens vara eller inte vara.

– Jag tror att detta var en av anledningarna till att det svenska folket röstade nej till EMU. Många såg hur det gick för Tyskland, vilket berodde på paktens regler. Det exemplet tror jag var avgörande för många röster.

EVA-BRITT SVENSSON tycker inte att hon märkt av någon diskussion än, men tror att den kommer att blossa upp den närmaste tiden.

Kommer Sverige att få undantag?

– Ja, det tror jag. Jag kan inte se annat än att konsekvenserna av folkomröstningen ska innebära ett bindande undantag.

EMMA BERG

Demokratipriset

Alla medlemmar i Folkrörelsen Nej till EU inbjuds att skicka in, e-post eller brevlades till rikskansliet, nomineringar till Demokrati- och Frihetspriset som utdelas i samband med kongressen i Stockholm. Sista

datum för nomineringar är 15 januari 2004.

Tidigare pristagare är lantbrukaren Håkan Thornell, statsvetaren Agne Gustavsson, sociologen Kerstin Jacobsson samt tecknaren Lehån.

Dags för nomineringar

Kongressen år 2004 kommer att äga rum i Stockholm den 14-15 februari och med den valet till riksstyrelse för nästa verksamhetsår. Den som har förslag på kandidater eller har synpunkter på styrelsens sammansättning kan höra av sig till någon av nedanstående personer i valberedningen. Nominerade personer ska ha tillfrågats om de är villiga att ställa upp för val.

Enligt stadgarna måste en person ha varit medlem i Nej till EU minst två månader för att kunna väljas till styrelseuppdrag.

Lennart Gustafsson (sammansällande), Box 231, 423 23 Torslanda, tel. 031-562919, e-post lennart-ulla.gustafsson@telia.com

Jonny Widstrand, Butorp 5438, 664 91 Grums, tel. 0555-72086, e-post widstrand@telia.com

Birgitta Skoglund, Vikingavägen 36, 857 41 Sundsvall, tel. 060-153978, e-post birgitta31@hotmail.com

Kerstin Bergström, Klubbbacken 2, 2 tr., 129 39 Hägersten, tel. 08-977358, e-post kerstin.bergstrom@sthlm.kinnarps.se

Eva Berglund, Hortenvägen 11, 371 45 Karlskrona, tel. 0455-22110

LENNART GUSTAFSSON

Rapport från kassören

FÖRST VILL JAG rikta ett stort tack till alla dem som skänkt pengar. Det har haft stor betydelse framförallt ekonomiskt men också moraliskt för oss som arbetat centralt i kampanjen.

Det är en glädje att kunna leverera denna ekonomiska rapport till Folkrorelsen Nej till EU:s medlemmar och övriga läsare av KEF. Inte nog med att vi vann folkomröstningen, vi gjorde det också utan att ödelägga vår ekonomi.

De ekonomiska förutsättningarna för Nej till EU att bedriva en riktigt bra kampanj blev inte vad vi hoppats på efter den, milt uttryckt, korkade fördelning av kampanjpengarna som gjordes upp i nätverket Nej till EMU.

VI HADE UNGEFÄR 350.000 kronor i kassan och tilldelades 1,5 miljoner plus 300.000 tillsammans med Unga mot EU. Under våren fick vi dessutom ett bidrag på 150.000 för ett projekt om konventet för en ny EU konstitution. Alltså totalt 2,3 miljoner kronor.

Vi var i den situationen tvungna att vara noggranna och försiktiga med hur vi skulle använda pengarna för att uppnå bästa möjliga resultat.

Vi försökte göra en behovs- och kapacitetsbedömning av lokalgrupperna så att de skulle ha tillräcklig med pengar samtidigt som det gällde att ta fram rätt material i rätt mängd.

VID DEN FÖRSTA fördelningen av pengar till lokalgrupperna såg vi till att inte skicka ut allt som var avsatt till det, utan behöll en reserv. Det visade sig vara klokt eftersom tidigare avsomnade grupper vaknade till liv, en del grupper klarade att utveckla en större aktivitet än vad vi tidigare trott och därför begärde och fick extra pengar.

Ett annat klokt beslut var att inte ge efter för det rena utpressningsförsöket från våra "vänner" i Nätverket Nej till EMU, att

lämna ifrån oss vår kampanj-adress på internet; nejtillemu.se. Tack vare den och möjligheten där att beställa material så fick vi snabbt en bra omsättning på vårt kampanjmaterial och det i vida kretsar utanför de egna medlemsleden.

Tillsammans med penninggåvorna gjorde försäljningen av material det möjligt för oss att använda ytterligare en miljon kronor (drygt) i kampanjen! Detta är strålande!

VI KAN DESSUTOM glädja oss åt att vi inte är barskrapade utan faktiskt nu har en lika god ekonomi som för ett år sedan.

Vår ekonomiska situation är god men inte tillräckligt bra på sikt. Vi måste se till att vi blir fler medlemmar så att vi har råd att hålla oss med minst en anställd på kansliet även när vi inte har speciella kampanjbidrag. Så ta nu och värva minst en ny medlem var som en rejäl knorr på vår ytterligt väl genomförda kampanj. Vem vill väl inte tillhöra ett vinnande lag?

Tack ska ni ha!

HANS JOHANSSON

Rapport från riksstyrelsens senaste möte

RIKSSTYRELSEN TRÄFFADES lördagen 25 oktober i Stockholm. Vi gladdes särskilt åt den klara segern i EMU-folkomröstningen och över det fina arbetet som lokalgrupper och nätverk bedrivit över hela landet. Styrelsen var också mycket tillfreds med att lyckas driva EMU-kampanjen, så att vi kan förväntas oss ett överskott på ett par 100 000 kr vid årsskiftet. Styrelsen bestämde sig för att göra en utvärdering av kampanjen med Ulf Karlström som styrelsen ansvarige.

Ska EU bli en supermakt?

Gösta Torstensson, redaktör för Kritiska EU-fakta, informerar om den pågående regeringskonferensen inom EU.
Plats: FNEU-kansliet, Heurlins plats 11 i Göteborg
Tid: Lördagen 22 november kl. 14.00
Arr: Folkrorelsen Nej till EU/Göteborg

Nätverket Unga mot EMU kräver stopp för EU:s nya grundlag

På Nätverket Unga mot EMU:s avslutande möte antogs följande uttalande:

EMU och Euron är en viktig del av EU:s nya grundlag. Detta tillsammans är också viktiga stöttepelare i byggandet av Europas Förenade Stater. Denna supermaktutveckling har svenska folket med all önskvärd tydlighet sagt nej till. Våra politiska företrädare, främst statsminister Göran Persson med regering, är skyldiga att respektera folkets röst och därför använda Sveriges möjlighet till veto i ministerrådet. Skulle Göran Persson glömma bort folkets nej när han samtalar med de stora grabbarna, finns möjligheten att något återställa det demokratiska inflytandet genom att utlysa en folkomröstning. EU:s nya grundlag är en ytterst viktig fråga eftersom den kommer att stå över och i praktiken ersätta vår svenska grundlag.

Nätverket Unga mot EMU kräver att folkomröstningsresultatet ska respekteras vilket innebär att

- Sverige lägger in sitt veto mot EU:s nya grundlag eller, om så inte sker
- att frågan ska beslutas i en folkomröstning.

Göteborg oktober 2003

Styrelsen för Nätverket Unga mot EMU

För mer information: Per Wiklund 070-932 48 75

EMU-kampanjen skall också diskuteras på en minikonferens i Göteborg 29-30 november. En aktiv person per lokalgrupp har inbjudits. Minikonferensen skall också föra diskussioner om Folkrorelsen framtida arbete, bl.a. hur vi skall förhålla oss till EU:s konstitutionsförslag och vår hållning inför parlamentsvalet. Framtidsfrågediskussionen blir också en förberedelse inför vår nästa kongress, som styrelsen har bestämt skall äga rum i

Stockholm 14-15 februari. Motionstiden går ut 14 december, alltså två veckor efter minikonferensen i Göteborg. Kallelse till kongressen finns på annan plats i denna tidningen.

ETT NYTT NUMMER av skriftserien Svart på Vitt om EU:s konstitutionsförslag är på gång och kan beställas från kansliet från mitten av november. Styrelsen beslöt även att ta fram ett nytt flygblad på samma tema.

JAN-ERIK GUSTAFSSON

Carl-Ejnar Blessner: EU-anpassa inte vården för psykiskt sjuka

DEN STATLIGA SÅ kallade psykan-svarkommittén (SOU 2002:3) föreslår bland annat att psykiskt sjuka lagöverträdare i framtiden skall kunna dömas till fängelse. Man tycker uppenbarligen att Sveriges humanitära inställning till psykiskt sköra människor är fel och likriktas med EU-ländernas och i detta fall också övriga länder.

Personligen tycker jag med insyn i förvaltningsdomstolarna och som stödperson sedan drygt 10 år att våra tvångslagar (LPT och LRV) fungerar bra. Psykan-svarkommitténs förslag ”Psykisk störning, brott och ansvar” som varit ute på remiss och nu bearbetas i justitie- och socialdepartementen, menade att många som fått vård för bagatellartade brott vårdas för länge idag inom slutenvården.

Man menade vidare att en del

uppmärksammade brott där förövaren varit sjuk vid brottstillfället och frisk vid domstolsförhandlingen inte skulle få var sig vård eller fängelse med nuvarande lagstiftning. Vad jag känner till har alla dessa uppmärksammade fall vård eller fängelse idag – så det fungerar uppenbarligen!

JAG FÖRSTÅR ATT departementen nu har svårt att komma fram till ett förslag eftersom man redan skjutit fram ikraftträdandet av den nya lagstiftningen med flera år.

Om jag tar ett exempel. En psykiskt sjuk person med vissa missbruksproblem åker fast för stöld eller misshandel. Han kommer då i framtiden att dömas till fängelse istället för som idag rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning.

Han kanske får börja sitt fängelsestraff med vård på en psykiatrisk avdelning och när han blivit något så när återställd från sin psykiska störning skall han forslas till närmaste fängelse för att där avsluta fängelsestiden. Jag är helt övertygad om att hans psykiska problem snart kommer tillbaka och våra fängelser är ju inte drogfria så han kanske hamnar i ett missbruk.

VAD HAR DÅ patienten i första hand och vi andra i andra hand vunnit på den ändrade lagstiftningen – ingenting! Nej, protester mot att göra de psykiskt sköra till brickor i ett ekonomiskt spel (en fängelseplats är mycket billigare än en plats i psykiatri) – och kunde vi säga nej till euron kan vi även säga nej till detta förödande förslag.

CARL-EJNAR BLESSNER, Stockholm

Tom Heyman: Formellt undantag från euron behövs

Med stor majoritet har svenska folket förklarat att man inte vill delta i den europeiska valutaunionen. Samtliga partier har också deklarerat att folkomröstningens resultat skall gälla. Men hur länge då?

Göran Persson fortsätter energiskt med förhandlingarna om den nya konstitutionen utan att ensa avvakta den formella behandlingen i riksdagen.

Huvudlinjen är att Sverige skall acceptera unionens nya grundlag. Valutan nämns bara i förbigående i regeringens skrivelse till riksdagen och något formellt undantag avser man inte att begära i förhandlingarna.

För denna ståndpunkt har man starkt stöd av bland annat moderaterna; Bo Lundgren förklarade genast att något sådant undantag verkligen inte fick införas!

UTAN ETT FORMELLT undantag gäller konstitutionens text, som innebär att euron är unionens valuta och att centralbanken i Frankfurt har sedelutgivningsmonopolet.

Att Sveriges riksbank, enligt svensk lagstiftning, innehar detta monopol blir betydelslöst eftersom EU-rätten gäller före svensk lag, även grundlag.

En lagändring är visserligen önskvärd om Sverige skall anslutas till valutaunionen, men den är inte nödvändig för att genomföra beslutet!

TOM HEYMAN

Medborgare mot EMU, Göteborg

I-S Mattson: Steget mot federation – i svart på vitt

DET SOM GÖRAN Persson med emfas förnekade i sin propaganda inför folkomröstningen – nämligen att EMU är ett steg på vägen mot en federation eller superstat, ett Europas förenat stater – harr Carl Bildt beskrivit i klartext på DN:s ledarsida. Under rubriken ”Euron är bara ett steg på vägen” skriver Bildt: ”Jag ser ingen annan historisk möjlighet att säkra fred och frihet än att steg för steg bygga en federa-

tion av nationalstater mellan Ryssland och Atlanten, Ishavet och Medelhavet”. Kan det sägas tydligare?

FRÅGAN ÄR VARFÖR Göran Persson förnekar att superstaten/federationen är på gång? I synnerhet som han själv uttryckte sina farhågor för just denna utveckling på SvD Brännpunkt den 28 december 1996 angående EMU:s tredje steg: ”Förblir EU ett sådant mellanstatligt samarbete mellan självständiga nationalstater när valutaunionens tredje fas är genomförd? Jag menar att detta inte är givet.”

Och den 31 augusti 1997 hette det: ”Jag har ju umgåtts tillräckligt mycket med beslutsfattare ute i Europa för att veta att många ser det här som ett

första steg mot en fördjupad union som ju också handlar mer och mer om samordning av finanspolitiken. Det leder naturligtvis fram till ett mer federativt Europa.”

Då var ju EU:s överstatlighet enligt statsministern en risk. Då skulle vi styra oss själva och inte överlåta beslutsfattandet till Bryssel. Då skulle vi inte ta EMU:s tredje steg och införa euron. Något har uppenbarligen hänt sedan dess. Märkligt nog har det inte kommit minskade dementi från statsministern på Bildts påstående. Kan förklaringen vara att Bildt säger sanningen och att det nu inte längre går att hyckla om EU:s framtida utveckling mot en federation?

I-S MATTSON, Nacka

96,75 procent

Så stor andel av EU-kommissionens "ambassadörer" runt om i världen är män. Nyligen hade de 123 representanterna möte. 4 var kvinnor.

Rösta om EU:s nya grundlag

LÅT SVENSKA FOLKET rösta om EU:s nya grundlag. Det säger nu riksdagsledamoten Sören Wibe, som ledde socialdemokraternas kampanj mot euron.

Regeringen vill inte ha någon folkomröstning om förslaget till ny konstitution för EU. "Medborgarna får ta ställning till grundlagen i valet till EU-parlamentet i vår", sade utrikesminister Laila Freivalds nyligen till Svenska Dagbladet.

Vänsterpartiet och miljöpartiet kräver istället att svenska folket ska få säga sitt i en ny folkomröstning. De får nu medhåll av Sören Wibe:

– Jag har gradvis kommit till den uppfattningen att det här rör sig om så pass fundamentala förändringar att det är helt rimligt med en folkomröstning.

Själv är Sören Wibe övertygad om att det skulle bli ett rungan- de nej till EU:s nya grundlag.

– Det är glasklart. Det behövs bara att man får klart för sig den mening där det står att unions- rätten har företräde framför svensk lagstiftning. Då inser man att det inte bara är fråga om att effektivisera unionen, utan framför allt en fråga om makt- förskjutning.

RIKSDAGSLEDAMOTEN Björn von der Esch (kd) vill också att frågan ska avgöras i en folkomröstning.

– Riksdagen är inte representativ för folkviljan när det gäller maktöverlåtelse till EU.

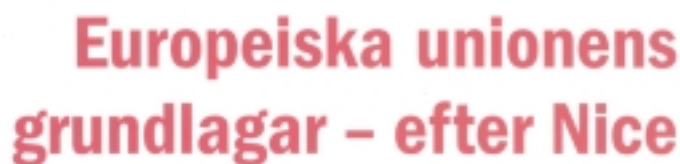
Vänsterpartiets EU-parlamentariker Jonas Sjöstedt tror att det finns "en viss chans" att kraven på en folkomröstning får gehör hos regeringen.

– Nu kommer land efter land att bestämma datum för när de ska folkomrösta, det blir orimligt att vi inte får göra det. Och när fler får läsa förslaget inser man att det är en författning för en förbundsstat. Det går inte att gå in i en sådan utan att fråga folket, säger Jonas Sjöstedt.

GÖSTA TORSTENSSON

Konstitution för en europeisk supermakt

Europeiska unionens grundlagar – efter Nice

Köp två böcker till priset av en!

Inom EU pågår en konferens. Syftet är att anta en konstitution (grundlag, författning) för EU. På förhandlingsbordet ligger ett förslag från EU:s så kallade framtidskonvent. Konventet har konstruerat ett författningsförslag som nästan omvandlar EU till en federativ statsbildning. Det handlar om den mest omfattande förändringen av EU någonsin. Makt flyttas från medlemsstaterna till unionens olika överstatliga institutioner. Samtidigt får de stora medlemsstaterna mer makt på de mindres bekostnad. EU:s militära verksamhet förstärks och om konventets förslag går igenom blir EU en försvarsunion. EU-ländernas vetorätt avskaffas när det gäller straffrätt och asylpolitik. För att nämna några exempel.

Boken **Konstitution för en europeisk supermakt** innehåller framtidskonventets förslag. Den kostar 120 kr. Beställ nu så får du **Europeiska unionens grundlagar – efter Nice** (EU:s nu gällande fördragstexter) på köpet. Alltså två böcker till priset för en!

Ring 08-771 43 79; e-posta till gosta.torstensson@comhem.se; skriv till Gausta Förlag, Rondovägen 312, 142 41 Skogås.

GAUSTA

Posttidning B

Avsändare:
Kritiska EU-fakta
Heurlins Plats 11
413 01 Göteborg

galleriet/ROBERT NYBERG